

Water- en roofvogels 2000

Roelof Boddaert

Inleiding

Midden januari 2000 telden we voor de 34e keer onze watervogels en waar ik in Fittis 35(4) nog eigenwijs vermeldde dat de vorige telling de laatste midwintertelling van deze eeuw was ben ik nu, gezien de discussie op internet, wat voorzichtiger en noem het liever de laatste/eerste telling van deze eeuw, dan zit ik altijd goed. SOVON is de instantie die landelijk de coördinatie en verslaggeving van deze telling verzorgt en internationaal wordt alles weer door Wetlands International gecoördineerd. Omdat ik wel eens wilde weten hoe internationaal zo'n telling is deed ik navraag bij SOVON. Groot was mijn verbazing toen ik een lijst kreeg toegestuurd met alle deelnemende landen. In Europa tot aan de Oeral en het merendeel van de landen in Noord-Afrika en Zuidwest-Azië doen tellers mee. We zijn dus echt niet de enigen die op die dag lopen te tellen!

De resultaten van onze telling staan verderop in dit artikel vermeld. De verschillende aspecten worden per groep kort van commentaar voorzien.

Teldata en -gebieden

Dit jaar was de voorkeursdatum 15 januari met uitwijkmogelijkheden tussen de 14e en de 17e en met het advies het strand op vrijdag of maandag te tellen vanwege de mogelijke drukte. Dit jaar is door 40 tellers het hele ons toegewezen gebied inclusief de Haarlemmermeer geteld, in totaal 44 plots.

Het weer

Over het weer kan ik dit jaar kort zijn. Op lange termijn gezien bijna een kopie van vorig jaar.

Het jaar eindigt en begint dof, grijs en grijs, maar vooral met winderig om niet te zeggen stormachtig weer. Vanaf 8 januari gaat het echter de goede kant op en lijkt het een aangenaam telweertje te worden. Op 14 januari aanvankelijk wat mist maar daarna mooi met een temperatuur van 4 tot 6°C en 15 januari is, in flagrante tegenstelling met de vorige telling, voor de vroege vogels een prachtige ochtend om te tellen. Onbe-

wolkt, windstil en 4°C; de rest van de dag is licht bewolkt maar het blijft mooi en dat laatste geldt ook voor de reservedagen.

Watervogels

Eigenlijk zijn we hard toe aan een fikse vorstperiode en liefst voorafgaand aan de telling, want ook nu weer zijn de schommelingen in de aantallen niet spectaculair te noemen in vergelijking met 1999. In tabel 1 worden beide jaren vergeleken en de aantallen vermeld van alle watervogels waarvan minstens één exemplaar is waargenomen.

We hadden 59 soorten dit jaar en daarbij heb ik geen nieuwkomers kunnen ontdekken. In totaal 39105 vogels en als we de meeuwen buiten beschouwing laten, houden we 26441 "echte" watervogels over. Dat is nauwelijks 1300 stuks meer dan vorig jaar en het waren vooral Smient, Kievit en Drieteenstrandloper die daaraan de grootste bijdrage hebben geleverd.

Tabel 1. Resultaten van de waterwildtelling. AWD = Amsterdamse Waterleidingduinen, LJM = IJmuiden en kustzone, NZK = Noordzeekanaal, SPW = Recreatiegebied Spaarwoude, HM = Haarlemmermeer.

	1999	2000	AWD	LJM	NZK	SPW	HM	Rest
Knobbelzwaan	342	335	81	0	7	147	52	48
Wilde Zwaan	36	36	36	0	0	0	0	0
rietgans	120	0	0	0	0	0	0	0
Grauwe Gans	141	284	0	0	0	265	1	18
Kolgans	0	15	0	0	0	5	0	10
Canadese Gans	0	7	0	0	0	7	0	0
Brandgans	4	2	0	0	0	2	0	0
Casarca	2	3	0	0	2	1	0	0
Bergeend	80	75	0	0	0	39	30	6
Krooneend	0	2	1	0	0	1	0	0
Tafeleend	550	417	153	0	5	53	74	132
Kuifeend	2003	2121	540	0	124	578	528	351
Topper	1	0	0	0	0	0	0	0
Eider	6	76	0	76	0	0	0	0
Zwarte Zee-eend	0	2	0	2	0	0	0	0
Nonnetje	38	42	20	0	0	3	6	13
Brielduiker	119	98	76	1	0	0	1	20
Grote Zaagbek	70	72	29	0	0	11	10	22
Middelste Zaagbek	67	35	0	25	10	0	0	0
Krakeend	478	433	22	2	83	196	6	124
Smient	2939	4044	0	0	0	3803	237	4
Slobeend	38	84	1	0	0	16	8	59
Wilde Eend	7354	7503	381	10	355	1709	3463	1585
Wintertaling	50	385	58	0	0	239	40	48
Roodkeelduiker	0	1	0	1	0	0	0	0
Dodaars	72	88	48	4	2	11	19	4
Fuut	262	341	9	54	8	54	161	55

Tabel 1. vervolg.

	1999	2000	AWD	LJM	NZK	SPW	HM	Rest
Roodhalsfuut	1	0	0	0	0	0	0	0
Kuifduiker	0	1	0	0	0	0	0	1
Aaischolver	321	311	6	65	69	98	65	8
Kuifaalscholver	1	3	0	3	0	0	0	0
Blauwe Reiger	175	209	12	32	10	42	76	37
Ooievaar	1	0	0	0	0	0	0	0
Waterral	4	13	10	0	0	0	0	3
Waterhoen	835	908	7	0	14	183	246	458
Meerkoet	7749	7243	958	42	381	1557	2872	1433
Scholekster	66	77	0	27	45	2	3	0
Goudplevier	0	60	0	0	0	60	0	0
Kievit	58	677	0	0	0	610	38	29
Drieteenstrandloper	163	482	0	482	0	0	0	0
Paarse Strandloper	17	13	0	13	0	0	0	0
Bonte Strandloper	39	22	0	13	0	9	0	0
Bokje	4	0	0	0	0	0	0	0
Watersnip	47	1	0	0	0	1	0	0
Wulp	0	4	0	0	0	4	0	0
Tureluur	2	7	0	0	0	7	0	0
Witgat	3	2	0	0	0	2	0	0
Steenloper	141	130	0	130	0	0	0	0
Dwergmeeuw	2	2	0	2	0	0	0	0
Kokmeeuw	4457	4964	0	687	130	857	1867	1423
Stormmeeuw	1610	1427	0	780	6	58	221	362
Zilvermeeuw	4040	4329	0	3282	214	108	440	285
Kl. Mantelmeeuw	26	37	0	2	0	34	1	0
Gr. Burgemeester	0	1	0	0	0	0	1	0
Grote Mantelmeeuw	436	416	0	397	3	0	0	16
Drieteenmeeuw	6	13	0	12	0	0	0	1
Zeekoet	4	4	0	4	0	0	0	0
Zwarte Zwaan	3	3	0	0	0	0	1	2
Indische Gans	0	1	0	0	0	1	0	0
Nijlgans	349	303	5	2	6	141	28	121
Muskuseend	3	0	0	0	0	0	0	0
Carolina-eend	0	1	0	0	0	0	0	1
Mandarijneend	18	5	4	0	0	0	0	1
Soepgans	472	426	0	0	67	59	35	265
Soepeend	448	509	20	0	4	28	267	190
Totaal incl. meeuwen	36273	39105	2477	6150	1545	11001	10797	7135
Totaal watervogels	25156	26441	2477	323	1147	9249	8226	5019

Roofvogels

In tabel 2 zijn de getelde roofvogels en uilen terug te vinden. In totaal bijna 30 stuks meer dan in 1999, veroorzaakt door Buizerd en Torenvalk; en wat er aan Havik bijkwam ging er aan Sperwer weer af. Leuk dat het groepje van 11 Ransuilen het op dezelfde stek nog steeds naar zijn zin heeft.

Sloebend: vaste gast in de jaarlijkse telling. Piet Munsterman.

Tabel 2. Resultaten van de roofvogeltelling 2000. Legenda zie tabel 1.

Roofvogels	1999	2000	AWD	IJM	NZK	SPW	HM	Rest
Bl. Kiekendief	1	0	0	0	0	0	0	0
Havik	4	8	2	0	0	0	0	6
Sperwer	14	10	4	0	0	0	2	4
Buizerd	60	85	24	0	0	20	25	16
Torenvalk	31	37	1	0	0	14	19	3
Ransuil	11	11	0	0	0	0	11	0
Totaal	122	151	31	0	0	34	57	29

Extra soorten

De lijst van Extra Soorten, die dit jaar voor de tweede keer geteld moesten worden, vertoont een hele verschuiving ten opzichte van vorig jaar en het is maar goed dat die 17 Sneeuwgorzen er juist zaten, anders was het maar een schamel lijstje geworden.

Tabel 3. Resultaten Extra Soorten 2000. Legenda zie tabel 1.

	1999	2000	AWD	IJM	NZK	SPW	HM	REST
Ijsvogel	2	0	0	0	0	0	0	0
Strandleeuwerik	2	0	0	0	0	0	0	0
Grote Gele Kwikstaart	0	1	1	0	0	0	0	0
Sneeuwgorzen	0	17	0	17	0	0	0	0
Totaal	4	18	1	17	0	0	0	0

De krenten in de pap

Veel zijn het er niet, maar wel aardig om te vermelden. Een foeragerende Bonte Kraai in de polder bij Hillegom. En dan J54! Nee, dit is geen vliegtuigtype uit de Tweede Wereldoorlog maar een ge'halsring'de Grauwe Gans, gezien in de Hekslootpolder. Ze hebben SOVON platgebeld om er achter te komen wat die halsring nu precies te betekenen had! Welnu, deze gans is als jong vrouwtje geringd in Waterland op 5 juni 1998 in het kader van een onderzoek uitgevoerd door Frank Visbeen van 1996 tot 1998.

Tot slot

Ik kreeg een enkele opmerking over het telformulier: dames of heren die in het veld liever met een alfabetische vogellijst werken kunnen terecht bij Ruud van der Vlerk, 023-5378181. Als ik dan maar het officiële telformulier ingevuld retour krijg, want dat bespaart mij in elk geval een hoop werk. Jullie op- en aanmerkingen worden genoteerd en verwerkt, evenals aan- en afmeldingen van tellers, voor zover bekend. Is iemand dit jaar verhinderd, dan zou het prettig zijn als hij/zij mij daar zo spoedig mogelijk van op de hoogte brengt zodat ik tijdig voor vervanging kan zorgen. Zijn er nog leden die graag aan dit spannende gebeuren willen deelnemen, dan kunnen zij zich bij mij melden, tel. : 023- 5717773. De volgende telling vindt plaats op 13 januari 2001 en de (mede)tellers voor 2000 waren deze keer:

M. Abrahamse	C. van Deursen	P. Kok	M. Schalkwijk
H. Assendelft	S. Geelhoed	J. Kottman	H. Schouten
T. Bloem	L. van Goor	J. Krant	Y. Schutter
R. Boddaert	H. Groot	H. Larist	W. Sipma
H. Boersbroek	T. Hoek	C. Looij	A. Stooker
T. v. d. Boomen	F. Hopman	R. Luntz	J. + K. Stuart
L. van der Brugge	E. Huijssteeden	F. Manger	P. Thomas
N. Buiten	P. de Jong	P. de Nobel	H. Vader
L. v. Citters	J. Jong	R. Olivier	R. v. d. Vlerk
F. Cottaar	K. Kleijn	D. Rensenbrink	P. v. Vliet

Roelof Boddaert, Kostverlorenstraat 123, 2042 PE Zandvoort
E-mail: roelof.boddaert@soneramail.nl